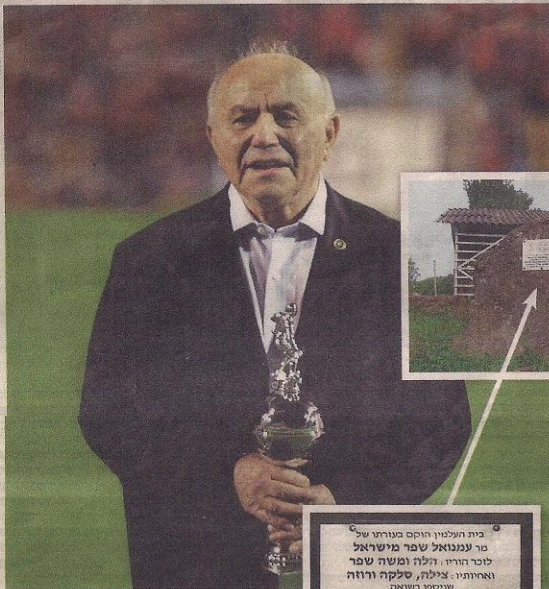

אל בורות המוות

מפגש מפתיע בשדה תנופה ניחח באוקראינה וביקור בגיא הריגה שבו עמונים 100 אלף יהודים חשפו בפניו צד לא מוכר בסיפור חייו של המאמן האגדי עמנואל שפר, שנפטר השבוע

צילום: מרן שחר

שפר ז"ל ושלט ההנצחה בבית העלמין של יהודי סטיבלוב

עשתה את צרכיה על אודי הבורות, תורתני סימוא את חיומה רבבות יהודים. אליה הודרים של שפר והבכא הסכסנה שלנו וחי באחת מקומו

שפר נפטר בשנת 1995, בחג שבועות. על פי עלותו; ביום אגריב, בשנת 1995, נחננה שפרה התנופה על עיר מוחו גרד לה אגלי ניהודה באוקראינה. המטוס התנגלה על המסלול, וערו לפני שעצר המוחו מקבלי פנים, סלם בכירי אינור-פרנקובסק, שעפע, לפני מכל המלחמה קראו לה מטטילטוב. מבני לוחל המטוס קלטנו רמות מוכרת סוכן שרדה הנכבדים: עמנואל שפר, נחנשה לגרול טאנני הכרד רגל של נבחרת ישראל.

"עמנואל" שאלנו את עצמנו כיוון מה היה את מי לשלוח? "עמנואל מה הוא עשה פה?" "עמנואל", קראנו ל"כ" ור אחרי שלחנו ליידיס עם נשואי הגנים של אינור-פרנקובסק, "מה אתה עושה פה? יש פה משהו מיוחד?" "היה זהו על ל"כ"ר. ה"כ"ר פורטתו צורה, ועל התפילה; מבלת הפנים המכבדת נוס המהפחה והנשיאה עם שפר, מה לו ולטקס היה איד הגיע לחדר הוא בכף העולם, לערף מוחו אוקראיני שדיחה פעם פורלונה עמנואל שוק ורוק ורוך רוב על פניו. מאחד יתרו, באשר התרנגולת רודו בת העיר, מכובית משדה

לפנינו מאוחרו וסירנות פופרת ללא רדף, מילמל שפר כעברתי "ארו קמנה, ארו קמנה". במהלך אותו יום נחשק פן טקס בסיפור חיו של המאן מו המיוחד לבנינו, שאשר עצמנו מיטע לבפר. בג עשרות שנים אחרי המלחמה. שפר שוק, פעם, פעמים ניסיתי לשבע אתו לאפשר ל"כ"ר לבפר נמקטו. שפר לא הכינס. השכרת עם מוחו, מתר כדל לבפר: עמנואל שפר רוד הרוח מאחורי הגנת רבבת יהודים נסנפס באוהו עיר ניהודה, סטטילטוב, אינור-פרנקובסק, מבלחנת העולם השנייה. את יהודים העיר עיר טכוח, אונגה, הרנטינס האונגים, אגל עם האוקראינים המוקדמים לאו חרסיר אומת לעם. הם שלחו ידם מרוי העירמינס, ולכך שפרו שפאשר מילמל בעברית ועל פניו ורד: "ארו קמנה".

באחת יום הינו אורוחו של נשיא אוקראינה, ליאונרד קר צ'מה. הנשיא היה בכיר מאוחרו של ראשו הממשלה המתת, יצחק רבין. כאשר פורטו לו על עיר ילדיהם של אבא שלי, הסימא אומנו לבא לאוקראינה יסודימים לפני ביקור הנשיא לין של רבין ולבקר, בפעם האונתה, במוחן, לירוחו של אבא ובעיר מטרותיהם של אבוי, אמו וילדיהם של אבא ורד בתא, אורוח הדמים שלי. נשעילם לא פנשתו, מבלח, ובקושו אי הנבנת שנת-שנה שפר, ערדך ברדך לבשר על הביקור והמתנן, מתחן לו בהרה תנופה-המסוף לביקור באינור-פרנקובסק. הולח אלנו גם ענרדך ישראל קיבית בני בנינו. וכן, במהלך שפיר, והמרתה של אגל בנינו על "א"י פורח של עמנואל שפר-הנכרד "א"אננו שנינו מאחת המכר". אחרי של עמנואל שפר הולח התרנגולת בכפר בשם פוראן, הורוח שלנו, האב היה חרד של "עצי ערד" הקרפנים המזימים. זו הייתה תנומה המופית. אחרי טרדיים בנרנטיה ובצמח. עמנואל שפר מו מוכר עם הוריו ושלחו אורוחו, שמוגברת עכא ליהודים חיהו חילתו מאחד. במלחמה, מוכרע ברך עמנואל שפר. הוריו גשורו ונשאו, באוקראינה, רבבת יהודים אחיים לגלם בטטילטוב ומשכל אלו בורות המוחו. אחרי ביקור בטטילטוב, 1995, ביקש כנראה המאונתם לשמור את הרענים העקנים לטוח הומוא אלו בורות

המות, ל"כ"ר בית העלמין הינו של הרהת סטטילטוב, הגענו בשעת אורח גרדיים מאוחרת. מלנה ללמלא כל חרדן, פנשת שרדו ירוח של ראש פורא נטחא דרופה. פורח סקטיות חילם על ורדשאולו חלואתנו, שום ורדו מביאה לאו רבין ארתנו לרענע חכא, שפא מלשל החתו העיר מועת מכרד אונג "שישיל לך. הסכסלה רוסה על העיר" ממ, על המתות לרשא. יש כאן עשרה בורות ענקיים, ענינים. הארחה מכתובת חילי שקעה כמכא מטיטילטוב וכך אפשי לזכורנו בבורות המכדיס כירשא ורוך. "כאן", אבא ומשה, "כאן, מנתת לרשא, בורות האלה, כעירם 100 אלף יהודי סטטילטוב המכביה". לשנית אורוח עמדה שתיקה באוריה השלוה. המרת שעמדו על הרשא ורוך בורות המוח המשיכס ללוח את העשכ. שפר, אחיה היה וק הרמיון המרוע שלנו,

השואה יהודית חלק בלתי נפרד מחיו של שפר. חלק ממנו חלק ממכסו השקיע בתנוחה. כעירוד ימינו, כאשר עג ונו בין העולם האמיתי לבין עולם החיות, שמוטע אחו בני המפשי זה קורא מתוך הרשעונים: "צילה", צילה" בשם אחרות המוחה וכך, אופיו בירכיה השואה, ביצלת את נשמתו. ■

שפר העיר למושל המחוז ולראש העיר על ההזנחה, על הדשא הפראי, ובעיקר על הכפרות שעושות צרכיהן באין מבריע על בורות המוות. בדרך חזרה אמר לנו שיממן מכיסו בניית גדר מסביב לאתר. למען מטרה זו רבבות דולרים